

Jättenhuvudin hautaraunio Uudenkaarlepyyn pitäjässä.

Kertomukseen kuuluu kartta ja valokuva  
(lev. 9721).

Uudenkaarlepyyn pitäjän Kovjoen kylässä tutkimuksilla käydes-  
säni on minulle aina kerrottu kylän takamailla n. 6-7 km lin-  
nuntietä Kovjoen asemalta jokseenkin itään Jättenhuvud nimisellä  
kallionyppylällä sijaitsevasta merkillisestä kaksinkertaisesta ki-  
vikehästä. Suorittaessani jälleen syks. 1934 kylässä kaivauksia  
päätin käydä muinaisjäännöstä katsomassa.

Kovjoen kylästä ajettiin ensin hevosella lähes 7 km itä-  
kaakkoon Långholmin taloon ja taalta kuljettiin nevoja myöten  
oppaan johdolla yli 3 km koilliseen Musikaksen (virall. nimi  
Västerbacka) metsätaloon Purmon puolella rajan sekä taalta vä-  
häistä polkua pohjoisluoteeseen toista km Jättenhuvudille. Se on  
Pohjanmaan luontoon nähden jyrkähkö, ympäristöstä ehkä 10-15 m  
kohoava pieni kallionyppylä, jolta on laaja näköala yli ympä-  
röivien nevojen. Vuoriperä on uurteiseksi halkeillutta ja rapau-  
tunutta gneisiä. Kallion laella, joka ei ole edes 10 m:n läpi-  
mittainen, on paljaalla kallioperustalla hävitetty, mielestäni  
pronssikautisen luontoinen hautaraunio. Nykyään se on kallion  
huippua ympäröivän epäsäännöllisen kivikehän muotoinen. Aarten-  
kaivajat ovat nimittäin melkein kokonaan paljastaneet raunion  
alkuperäisen pohja-alan heitellen siitä pois kivet, jotka huo-  
mattavalta osaltaan ovat kallion rinteillä. Pohja-alan keskessä

on kuitenkin vielä jäljellä kiviä pienenä kokona, joka on 2 m pitkä (NNW - SSE) ja 1,75 m leveä. Arkun jäännöksenä tätä kivikokoa ei kuitenkaan voi pitää. Koko raunion mitat, nykyisessä tilassaan, ovat, jos jätetään uloimmaksi vyöryneet hajakivet huomioon ottamatta, 13 (SE - NW) ja 11 (SW - NE) m. Kivien keskeen jäänyt paljastettu alue on suunnilleen 7,30 m pitkä (SE - NW) ja 3,50 m leveä (SW - NE). Penkomisen jäljet ovat jo jäkälöityneet. Raunion keskessä olevaa pientä kivikokoa oli kuitenkin askettain vähän reposteltu ja sanottiin siitä silloin löytyneen poltettuja luita; nämä tuoreeltaan siirretyt kivet pantiin jälleen paikoilleen. Huvin vuoksi mainittakoon, että rauniolla oli pieni, laho, kaatunut petäjä, jossa saattoi vielä hyvin erottaa veitsellä piirretyt kirjoitukset: JF 1861 (1867?) ja E I S. M 1843.

Raunion paikka on ennen kuulunut Kovjoen kylän Lassilan taloon mutta lienee nykyään Frans Heseliuksen metsäpalstalla.

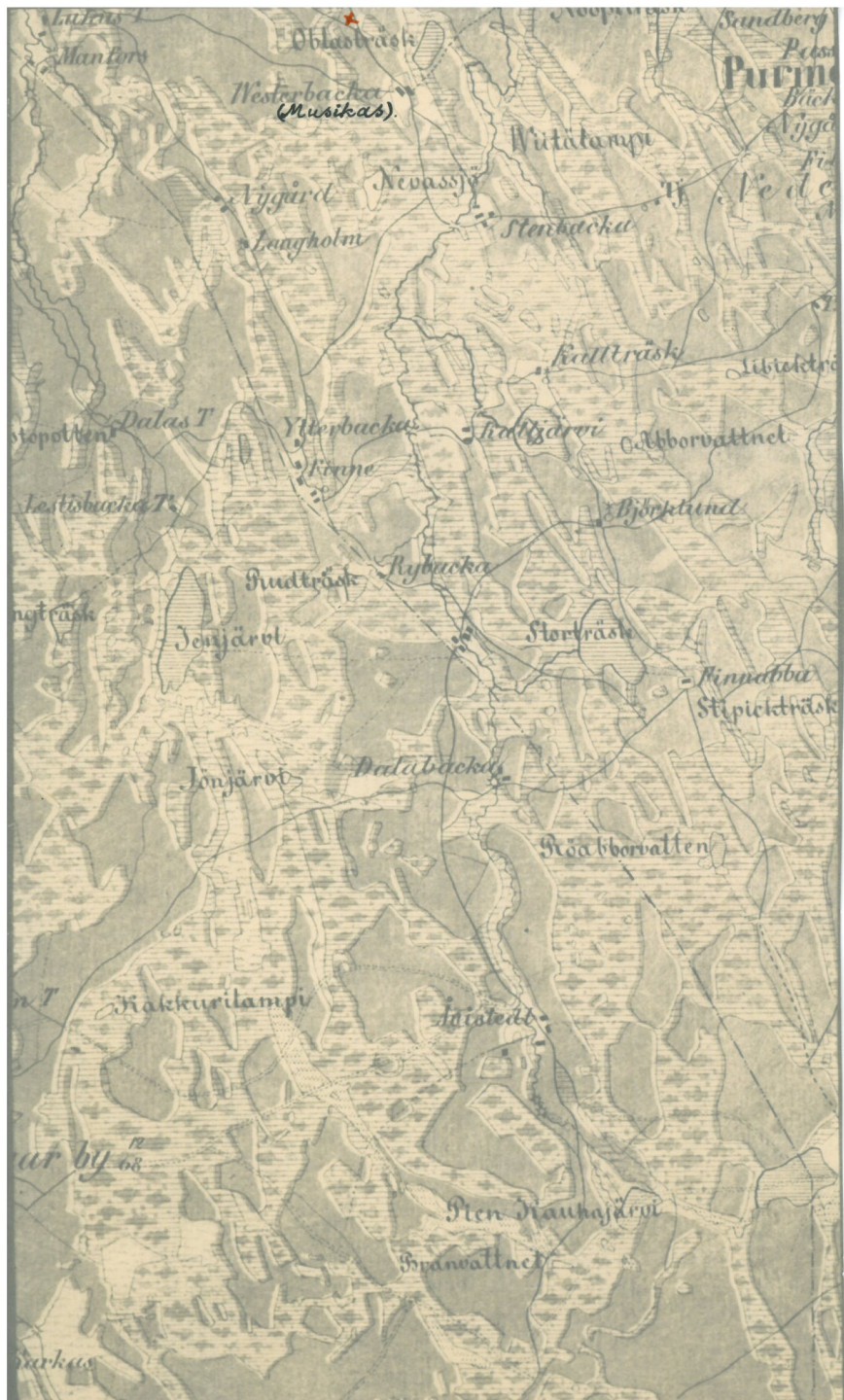
Samaa tietä edelleen luoteeseen päin kenties n. 1 km:n kerrottiin olevan toisenkin epäselvän raunion Bränno-nimisellä paikalla Pietarsaaren pitäjän puolella rajan ja Forsbyn maalla. Tiedot siitä olivat kuitenkin niin epämääräisiä, etten lähtenyt sitä, pätevän oppaan puutteessa, hakemaan (vrt. L. H. Sandelin, SMYA XIV, s. 7, n:o 8).

Musikaksen lähistöllä, jossain Oblatjärven seutuvilla, Purmon puolella, sanottiin myös olevan hautaraunioita.

Jälkeenpäin olen huomannut että L. H. Sandelin mainitsee Jättenhuvudin hautaraunion Pietarsaaren pitäjän kohdalla (SMYA XIV, s. 7, n:o 10), kertoopa hän rauniosta löydetyn padan kappaleitakin.

Paikalla kävin 16. 9. 1934.

*Aarne Ayräpää*



UUDENKAARLEPYYN PITÄJÄ. JÄTTENHUUVUO.

1200

2400 CA. W.

★ HAUTARAUNIO  
MERK. A.

Syysk. 16. 9. 1934.

Mudenkäärlepyynn p., Jättenhuond.



Lev. 9721.

Jättenhuondin hävitetty hauta-  
raunio Koujoen kylän metsäpal-  
salla (ennen Pietarsaaren pitäjässä)  
jokseenkin idästä päin.

Valok. Aarne Sipilä 16. 9. 1934.